

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LVI. An sola fides justificet?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

ficatus sim fide quę præire baptismum debet?

4. Fiducia specialis iustificare nequit: quia pendet à bona conscientia & vita: at hæc sequitur iustificationem: ergo magis fiducia.

5. Fides iustificans tranquillitatem parit, Rom. 9. at Specialis Fides, desperationem: Vult enim Calvinus *Inst.* 3. c. 2. quemque & Credere, & certò Cognoscere debere se esse prædestinatum, fidemque amitti non posse: At hanc fidem falli posse docet experientia Caluini desperantis: Quin & testimonium eius ibid. *Tot vanitatis recessus sunt, tot mendacij latebris scatez cor humanum, tam fraudulenta hypocrisis obiectum est: ut seipsum sepe fallat. At verò qui talibus fidei simulacris gloriantur, intelligant diabolis nihilo se in hac parte præcellere.*

DICIT AD I. Non Præcipue: quia nusquam hoc in Scriptura: Sed Euāgelium in communi iubetur prædicari.

AD II. Minor falsa nititur eodem. Nam quod præcipue iustum est prædicari, id & creditum iustificat: at hoc est Euangelium totum; non particula promissionum.

AD III. Falsa consequentia. Nam omnium articulorum, non promissio num duntaxat fides cessabit, quando facie ad faciem videbimus Deum ut est: ideo stans hic fides respicit omnes ex quo fidei articulos.

QVÆSTIO LVI.

An SOLA Fides iustificet?

LUTHERO-CALVINISTÆ affirmant sola fide ap-

prehendi iustificationem: sicque in Re conueniunt: at differunt in Modo, ac dissentiunt tum à nobis, tum & inter se se in Modo, in Actibus iustificationis, & in voce SOLA.

I. Quo Modo fides iustificet?

1. LUTHERVS in Gal. 2. *Fides est formalis iustitia, PROPTER QUAM homo iustificatur; Non propter charitatem.* Flacciani idem tribuunt Wittenbergen-
gensibus in Colloq. Altemburg.

ALI LUTHERANI ferè omnes id negant, quod per modum causæ formalis, physicae, aut meritorie iustificet: sed tantum RELATIVE; quia respicit, & recipit oblatam indulgentiam. His ergo, sola fides iustificat: id est, homo iustificatur per gratiam Dei non imputantis peccata; quam Fides, ceu manus eleemosynam, recipiat. Vide infra quæst. 58. 59. 60. 61.

II. Dissentiunt in ACTIBUS virtutum: seu operum, vispe, dilectionis poenitentia.

1. LUTHERANI RIGIDI, ut Ministri Saxonicæ in Colloq. Altemburg. volunt ita Fidem SOLAM iustificare, ut excludat aliarum virtutum & Præsentiam & Meritum Lutherus in Gal. 2. *Fides sine, & ante caritatem iustificat.* Et tot. disp. de operibus propos. 3. *Fides nisi sit sine vltiori minimis operibus, non iustificat: imò non est fides.*

2. CALVINVS in Antid. Trid. sess. 6. art. 11. SOLA ait fidem iustificare; sed non esse solam; sicut solis calor accendit solus, non tamen est solus, sed cum splendore. Sic & Melanchthon in Locis com. & Wittenbergen-
ses in Colloq. Altemburg. prærequirunt eas virtutes; hisque accedere volunt Fidem, quod PROPTER Filium Dei h. beamus remissionem peccatorum; non propter has virtutes. Sic Flacciani seu Molles & Electorales.

III. ALII vocem SOLA volunt subaudiri, posse querere ceti; non deo cortixandum; cum non reperitur in Scriptura.

2. ALII acerrimè dimicant, esse exprimendam ac roandam pro aris ac focis.

SVADENT vniuersim illis. 1. Scripturæ docent, hominem sine operibus iustificare.

2. Scripturæ nominant solam Fidem, omittis operibus.

3. Dicunt hominem gratis iustificari.

4. Docent, omnes, qui credunt, iustificari & saluari.

5. Prædicant efficaciam verbi Dei; quod sola fide apprehenditur.

6. Docent irritam fore promissionem, si lege, aut operibus nitatur, & non sola fide accipiatur.

AVTOR. Non sola fides iustificat, id est, non

est, non disponit hominem ad gratiam iustificantem, nisi ut initium & radix prima iustificationis agit quod suum est, & suas cæteris virtutibus partes relinquit, quæ etiam iustificanti.

I. DOCEATUR Inductione. 1. Fides est principium: Heb. 11. *Accedentem ad Deum oportet credere, quia est.* & 6. Rom. 10. *Quomodo inuocabunt, in quem non crediderunt?* Ioan. 1. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri his qui credunt in nomine eius.* Ratio. Quia appetitus nequit amando vel sperando tendere in obiectum sibi non apprehensum; sed fides apprehendit amanda & speranda: ergo spes & charitas præsupponunt actum fidei.

2. TIMOR iustificat. Eccl. 1. *Qui sine timore est, non potest iustificari.* Prou. 1. *Timor Domini principium sapientiæ:* Prou. 14. *fons vitæ.*

3. SPES iustificat. Prou. 28. *Qui sperat in Domino sanabitur.* Mat. 9. *Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.*

4. DILECTIO aliqua prior est remissione peccatorum: Imperfecta, tempore; Perfecta naturâ prior est. Eccl. 2. *Qui timetis Dominum, diligite eum & illuminabuntur corda vestra.* Luc. 7. *Remittuntur ei pecc. multa, quoniam dilexit multum.* Gal. 5. *Fides quæ per dilectionem operatur.* Deus tamen prior nos diligit per gratiam præuenientem.

5. POENITENTIA iustificat: Act. 2. *Pœnitentiam agite.*

6. Desiderium Sacramenti suscipiendi iustificat voto.

7. PROPOSITVM nouæ vitæ. Eccl. 18. *Facite vobis cor nouum.* Mat. ult. *Docentes seruare omnia.*

Istarum dispositionum ratio con-

formis est ordini naturæ. Nam iustificandus

1. Concipit ex auditu fidem se posse iustificari.

2. Se peccatorem intelligens, timet.

3. Sperat Deum fore sibi propitium.

4. Hinc Deum diligit.

5. Doletque se peccasse.

6. Media quærit sui expiandi.

7. Proponit emendationem.

DICO AD I. Tria notanda. 1. Apostolo *lex factorum* est, quæ iubet quid faciendum sit: *Lex fidei*, est fides, quæ impetrat gratiam faciendi. Illa occidit iubendo, non iuuando; hæc viuificat auxiliando. Et lex fidei requirit maximè fidem, dein & opera: at lex factorum maximè opera, dein & fidem.

At LUTHERO-CALVINISTAE legem operum sola opera, legem fidei solam fidem requirere fingunt.

2. *Iustitia legis* sunt opera per legem præscripta: quæ Apostolus commendat, non reiecit, Rom. 2. *Factores legis iustificabuntur, Iustitia ex, vel in lege* sunt opera, quæ fiunt sola cognitione legis, non ex gratia Dei, ideo iustificanti coram hominibus, non coram Deo: & Apostolus opponit eam *iustitiæ fidei*, vocatque propriam.

3. Per opera, quæ fidei opponit, & à iustificatione excludit Apostolus, intelliguntur ea, quæ fidem præcedunt & solis lib. arbitrij viribus fiunt: iuxta S. Aug. & Hieron. Non autem seu ante, seu post fidem facta; ut fingunt sectarij. Neque solum legales ceremoniæ; ut volunt quidam Catholici.

1. Qui Rom. 4. Eph. 2. Tit. 3. opera simpliciter excludit, nulla mentione

facta legalium, 2. Quia Rom. 2. *Qui operatur, merces imputatur secundum debitum, non secundum gratiam*: talia sunt opera, quæ solis naturæ viribus fiunt, Ex his obiecta loca solvuntur. Ro. 3. 4. Gal. 2. Eph. 2. Tit. 3. Phil. 5.

AD II. Et si fides subinde sola nominetur; non tamen sola iustificat: Sic ut & aliæ virtutes quandoque nominantur solæ. Cum enim plures causæ ad vnum effectum concurrant; nunc hæc, nunc alia nominatur. Deinde licet aliquando sola fides sufficiat ad miracula impetranda; non ideo etiam ad iustificandum.

AD III. Vox *Gratis* bifariam capitur: 1. Vt opponitur Debito ex iustitia, vel Merito ex condigno; tunc gratuita iustificatio non excludit Opera dispositiue concurrentia, vel vt Merita de congruo. 2. Vt opponitur operi facto ex solis naturæ viribus; tunc ea excludit tantum merita propria, id est, nostra ex nobis; non quæ ex Dei auxilio sunt nobis, vt est fides, spes, timor, pœnitentia, &c.

INSTAS; Meritum & Merces sunt relata; si igitur iustitia ex merito datur, ergo non gratis.

DICO. Vt meritum quoddam est ex congruo, sic & merces ex congruo est, quæ magis ex gratia, quam iustitia, debetur. Rom. 4.

AD IV. Vox *Omnis* bifariam capitur.

1. Negatiue: Vt, *Omnis qui credit, iustificatur*, id est, nemo sine fide iustificatur. Vt, ait S. Aug. l. de prædest. c. 8. sit vnus doctor grammaticæ in vrbe; dicatur, Omnes ab eo discunt Grammaticam, id est, nemo discit sine illo. Ita

Deus vult OMNES saluos fieri, id est, nemo fit saluus sine Deo.

2. Omnis, id est, omnia hominum genera. Nam Ro. 10. *Non est distinctio Iudei & Græci; nam idem Dominus omnium.*

AD V. Non sat est verbum sola fide apprehendi, nisi & charitate impleatur: cum, vt promissiones offert, sic præcepta iubeat.

LVTHERVS igitur errat, fidem extollendo.

1. Quod legem impleat, quæ alioquin facto nequit impleri.

At hoc est caritatis, Rom. 13. 10a. 4.

2. Quod fides summum obsequium Deo exhibeat; glorificando eum veracem in promissionibus.

At Mat. 5. *Videant Opera vestra, & glorificent Patrem*: non ergo sola fides glorificat, sed quæ per caritatem operatur.

3. Quod fides animam sponset Deo.

At media caritate.

AD VI. Foret irrita promissio, & inanis fides nostra, si iustificatio posset habere per solam legis cognitionem, aut per opera solis naturæ viribus facta.

Nusquam enim docet Scriptura, iustificationem fieri Aut sola promissionum apprehensione per fidem; Aut non pendere eam ex conditione operum. Nunc vniuersè dicta explicatius & breuius dispiciamus.

QVÆSTIO LVIII.

An, & Quo Modo SOLA FIDES iustificet?

I. LVTHERVS non valens istud SOLA reperire per Scripturam, in Rom. 4. caput eam fidenter intrusit: monitusque respondit: *Sic volo, Sic iubeo: sit pro ratione voluntas.*

CALVINVS Inst. 3. c. II. §. 19. producit Scripturas dicentes, Fidem iustificare sine operibus